

MONITOR

DISCRIMINATIE **2021**
NOORD-NEDERLAND

GRONINGEN

FRYSLÂN

DRENTHE

MEI 2022

2

Discriminatie in beeld

DE MONITOR

De *Monitor Discriminatie 2021 Noord-Nederland* geeft een totaaloverzicht van discriminatie volgens de registraties van de antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) en politie Eenheid Noord-Nederland. De meldingen van de ADV's zijn binnengekomen via Discriminatie Meldpunt Groningen, Meldpunt Discriminatie Drenthe en Discriminatie Meldpunt Fryslân (Túmbe). In deze Monitor noemen we dit de Meldpunten. Tevens zijn er in deze Monitor cijfers opgenomen van het College voor de Rechten van de Mens (CRM).

REGIONAAL EN LANDELIJK BEELD

De regionale Monitor Noord-Nederland en het landelijk multi-agency rapport *Discriminatiecijfers in 2021* worden tegelijkertijd gepubliceerd. Het landelijke rapport geeft een uitgebreide analyse met landelijke trends. Ook verwijst het landelijke rapport naar relevant wetenschappelijk onderzoek. De *Monitor Discriminatie Noord-Nederland* is geschreven als een compacte, publieksvriendelijke factsheet over de meldingen in Noord-Nederland. Op de middenpagina's (pagina 8-9) staat een geografische overzichtskaart met daarop beknopte informatie over de gemeenten in Groningen, Friesland en Drenthe. In de digitale bijlage is meer informatie over de afzonderlijke gemeenten beschikbaar. Het landelijke rapport *Discriminatiecijfers in*

2021 is samen met deze regionale Monitor en de digitale bijlage met gemeentelijke gegevens te vinden op de websites van de drie Meldpunten en www.discriminatie.nl.

DISCRIMINATIE

Discriminatie betekent het anders behandelen van mensen op basis van niet-relevante kenmerken. In de wet zijn de discriminatiegronden vastgelegd, waaronder etniciteit, herkomst, huidskleur, seksuele gerichtheid, handicap/ziekte, religie, geslacht of leeftijd. Afgewezen worden voor een baan vanwege een te hoge leeftijd, uitgescholden worden door burens vanwege huidskleur en geen aangepaste woning kunnen krijgen ondanks een handicap, zijn hier voorbeelden van.

DE MELDINGEN

In deze Monitor gaat het over ervaren discriminatie, waarover de Meldpunten, de politie Eenheid Noord-Nederland en het CRM meldingen ontvingen in 2021. Over een aantal meldingen heeft de rechter, een klachtencommissie of het CRM objectief vastgesteld dat er daadwerkelijk sprake was van discriminatie; over deze zaken is een oordeel uitgesproken. Op pagina drie leest u beknopt hoe klachtbehandeling via Meldpunten verloopt. De privacy van melders wordt te allen tijde gewaarborgd en alleen met toestemming van de melder worden zaken herkenbaar besproken in de

KERNTAKEN MELDPUNTEN

- Klachtbehandeling voor burgers
- Registratie & monitoring voor beleidsmakers
- Preventie & educatie voor onderwijs
- Advies & informatie voor burgers/professionals
- Casus- & beleidsoverleg met politie en OM
- Ontwikkeling & innovatie met ketenpartners

overleggen van Meldpunten, politie of andere instanties.

POLITIE

Politie Eenheid Noord-Nederland registreerde in 2021 meldingen en aangiften van discriminatie. Aangifte kan leiden tot strafrechtelijke vervolging.

COLLEGE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

Mensen die ongelijke behandeling ervaren op het werk, binnen het onderwijs of door een bepaalde dienstverlener/organisatie, kunnen het College voor de Rechten van de Mens (CRM) verzoeken om een oordeel uit te spreken over de kwestie. Het CRM is bevoegd om situaties te toetsen aan de Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB). Melders kunnen hierover advies inwinnen en ondersteuning vragen bij de Meldpunten. In deze Monitor zijn de Noord-Nederlandse cijfers van het CRM opgenomen.

ONAFHANKELIJKHEID

De Meldpunten zijn ontstaan vanuit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen en waarborgen onafhankelijke bijstand en onderzoek naar klachten. Gemeenten geven hiertoe opdracht. Onafhankelijkheid zorgt ervoor dat ook meldingen over samenwerkingspartners en opdrachtgevers professioneel behandeld worden. Deze onafhankelijkheid en de kwaliteitscriteria zijn in de wet en het bijbehorend besluit van de minister vastgelegd. Het is voor melders veilig om te melden over (lokale) overheid en semioverheid. Professionaliteit en privacybescherming staan altijd voorop.

3

Vals beschuldigd

In de supermarkt word ik aangesproken door een winkelmedewerker. Ze vraagt mij of ik niet iets ben vergeten af te rekenen. Ik sla steil achterover van verbazing: word ik nu echt beschuldigd van diefstal? Ik word gemaand mee te lopen naar een ruimte achter in de winkel. Ik word ondervraagd en moet mijn ID laten zien. Hoewel ik niet wil, werk ik mee, want ik voel me bedreigd. En dat gevoel heb ik helaas vaker gehad als vrouw van kleur. Ik blijf ontkennen dat ik heb gestolen. De winkelmedewerker dreigt de politie te bellen: zij hebben mij op camerabeeld gezien. Zien ze nu echt niet dat de vrouw op de beelden een heel andere persoon is? Alleen onze donkere huidskleur is gelijk. Het voorval maakt veel impact op me. Ik benader het Meldpunt en zij beginnen een klachtenprocedure. De winkel komt met excuses, maar daarmee is de pijn voor mij niet verdwenen. Ik durf niet meer bij de winkel te komen en vind de excuses mager. Het Meldpunt organiseert een gesprek met de winkel. Ik ben heel tevreden met het resultaat. De winkel gaat kritisch kijken naar de protocollen en instructies aan medewerkers om herhaling te voorkomen.

Werkwijze Meldpunten

KLACHTBEHANDELING

De Meldpunten behandelen klachten van inwoners die zich gediscrimineerd voelen in een bepaalde situatie. Dit kan telefonisch, via e-mail of via het contactformulier op de websites van de Meldpunten. Ook getuigen kunnen melden. De consulent bestudeert de melding nauwkeurig en behandelt deze melding volgens het klachtenprotocol. Opties voor klachtbehandeling zijn hoor en wederhoor, bemiddeling, maar voor sommige melders is een luisterend oor al voldoende. Consulent en melder zoeken samen naar een passende oplossing, waarbij melder tijdens het gehele proces actief wordt betrokken. Zie pagina 12 voor meer informatie over onze werkwijze.

REGISTRATIE

Meldingen geven een belangrijk signaal af. Alle meldingen worden zorgvuldig geregistreerd en zijn jaarlijks terug te vinden in de Monitor Discriminatie. De cijfers verschaffen inzicht in de omvang en aard van discriminatie. Met deze informatie kunnen Meldpunten gemeenten en overige organisaties desgewenst adviseren met betrekking tot discriminatie en ongelijke behandeling. Registratie verloopt conform AVG, zodat privacy van melders te allen tijde is gewaarborgd.

PREVENTIE/EDUCATIE

De Meldpunten zijn actief in het verzorgen van gastlessen, workshops en voorlichtingen rondom de thema's discriminatie, diversiteit en tolerantie. Hoofddoel is het creëren van bewustzijn. Het aanbod aan voorlichtingsactiviteiten en -materiaal is zeer divers en constant in ontwikkeling. De Meldpunten leveren desgewenst ook voorlichting op maat (meer informatie op pagina 14 en 15).

IN DEZE UITGAVE

Werkwijze Meldpunten	3
De cijfers van 2021	4
Toelichting op de cijfers van 2021	6
Geografisch overzicht van de gemeenten	8
Wat vertellen de cijfers?	10
Wat gebeurt er met een melding?	12
Advies	13
Preventie en educatie	14

6

Toelichting op de tabellen

De cijfers van 2021 geven een beeld van de meldingen over ervaren discriminatie van inwoners in Noord-Nederland. Deze meldingen zijn geregistreerd door de Meldpunten, de politie Eenheid Noord-Nederland en het College voor de Rechten van de Mens.

De totalen in de tabellen over grond, terrein en wijze kunnen afwijken van de totalen in de eerste tabel (eerste kolom *Totalen 2021*). Dit wordt veroorzaakt doordat één melding betrekking kan hebben op meerdere gronden en wijzen van discriminatie. Denk bijvoorbeeld aan een melding over een belediging op grond van huidskleur, waarbij melder tevens is mishandeld.

PLAATS VOORVAL/WOONPLAATS MELDER

De registraties van de politie geven alleen aan in welke gemeente het voorval heeft plaatsgevonden. De registraties van de Meldpunten geven een beeld van zowel de woonplaats van melders als van de locatie waar het voorval heeft plaatsvonden. Bij het lezen van de tabellen en de kaart in deze Monitor is het van belang bewust te zijn van dit onderscheid.

GEMEENTEN

Totalen uitgesplitst naar gemeenten zijn opgenomen in de kaart op de pagina's 8 en 9. De specificaties van deze gemeentelijke cijfers zijn opgenomen in een aparte digitale bijlage behorend bij deze Monitor en staan op de websites van de Meldpunten en op www.discriminatie.nl.

DISCRIMINATIEGRONDEN

De meeste categorieën van discriminatiegronden spreken voor zich. Bij enkele categorieën volgt een korte toelichting.

Antisemitisme

Bij meldingen over antisemitisme gaat het om het discrimineren van mensen vanwege hun joods-zijn (etniciteit of geloof).

Geslacht

Dit zijn meldingen van mannen, vrouwen, transgenders en interseks personen over discriminatie op grond van geslacht. Ook zwangerschapsdiscriminatie valt hieronder.

Herkomst, huidskleur (ras)

Bij meldingen over herkomst of huidskleur gaat het over het juridische begrip 'ras'. Sociaal-maatschappelijk gebruiken we deze term niet.

Seksuele gerichtheid

Bij meldingen over discriminatie vanwege seksuele gerichtheid kan het gaan om homo-, hetero- of biseksuele gerichtheid. Ook asexualiteit en pansexualiteit vallen hieronder.

Nationaliteit

Meldingen over discriminatie op grond van nationaliteit gaan bijvoorbeeld over mensen die geen Nederlandse identiteitspapieren hebben of over mensen met een tijdelijke verblijfsvergunning.

Handicap/chronische ziekte

Handicap en chronische ziekte moet zo breed mogelijk beschouwd worden. Zo gaat het niet alleen om fysieke handicaps of chronische ziekte; ook psychische en mentale belemmeringen worden hieronder verstaan. Onder deze discriminatiegrond valt dus zowel iemand in een scootmobiel als iemand met dementie of PTSS.

Levensovertuiging

Bij de discriminatiegrond levensovertuiging gaat het om min of meer fundamentele opvattingen over het menselijk bestaan, zoals bijvoorbeeld humanisme. Een levensstijl als veganisme valt ook onder levensovertuiging. Deze overtuigingen zijn anders dan maatschappelijke opvattingen, waarbij het eerder om politieke overtuiging zal gaan.

TERREINEN

Discriminatie doet zich voor op diverse terreinen, zoals in het onderwijs of op de arbeidsmarkt. Enkele categorieën worden hieronder kort toegelicht.

Collectieve voorzieningen

Deze meldingen gaan onder meer over de overheid, de gezondheidszorg en uitkeringsinstanties.

Horeca

Onder meldingen over discriminatie in de horeca valt onder meer discriminerend deurbelied.

Media en reclame

Meldingen over de media gaan over de rol van het desbetreffende medium bij berichtgeving. Bijvoorbeeld over een programma dat een podium verschaft aan een politicus die discriminerende uitspraken doet. Als de melding zich richt op de uitingen zelf, dan valt de melding onder *publieke en politieke opinie*. Meldingen over reclame gaan bijvoorbeeld over stereotiepe beelden of over vooroordelen in reclame-uitingen.

Onderwijs

Meldingen over discriminatie in het onderwijs kunnen betrekking hebben op een situatie die speelt tussen leerlingen onderling of op leerlingen en docenten. >

7

Van het kastje naar de muur

Mijn naam is Peter. Ik ben chronisch ziek en kan mijn woning niet via het trappenhuis bereiken. Ik heb een aangepaste woning nodig die zonder trappen toegankelijk is. Ik probeer met maatschappelijke organisaties en de woningbouw dit probleem op te lossen maar ik voel me door hen niet gehoord. Ik denk dat ze mij anders behandelen omdat ik chronisch ziek ben. Ik heb daarom een melding gedaan bij het Meldpunt. Het Meldpunt heeft mijn verhaal aangehoord, waardoor ik me echt gesteund voelde. Zij hebben mijn verhaal op papier gezet en opgestuurd naar de instanties en woningbouw. Daarna heeft het Meldpunt mij ondersteund in een gesprek met hen. Uit het gesprek is gebleken dat mijn vraag voor een andere woning, bij een andere organisatie thuishoorde. Ik ben blij dat het Meldpunt mij heeft geholpen met deze procedure, zodat duidelijk is geworden waar ik mijn vraag moet neerleggen. Inmiddels heb ik via een nieuwe instantie de toezegging gekregen om een aangepaste woning te kiezen!

Er is een verschil tussen *directe* en *indirecte* discriminatie:

Bij directe discriminatie is er een direct onderscheid in een van de discriminatiegronden. Bijvoorbeeld: een bedrijf geeft bij een uitzendbureau aan geen medewerkers te willen van Syrische afkomst. Er wordt dan direct onderscheid gemaakt op grond van afkomst.

Bij indirecte discriminatie gaat het over een vraag of aanpak die in eerste instantie neutraal lijkt, maar zijlings tot discriminatie leidt. Bijvoorbeeld: een productiebedrijf geeft bij een uitzendbureau aan, alleen medewerkers te willen die vloeiend Nederlands spreken. Hier kan sprake zijn van indirect onderscheid op grond van afkomst, omdat zo alleen mensen die Nederlands als moedertaal hebben in aanmerking komen voor de functie. Vloeiend Nederlands spreken hoeft geen vereiste te zijn om een functie uit te voeren.

De melding kan ook toegespitst zijn op schooladviezen of het toelatingsbeleid van een onderwijsinstelling. Meldingen van docenten over hun werkgever of arbeidsomstandigheden vallen onder het terrein *arbeidsmarkt*.

Openbare ruimte

Hier betreft het onder meer discriminatoire leuzen en tekens op objecten in de openbare ruimte, zoals bushokjes, viaducten, bankjes, lantaarnpalen, enz. Ook kan het gaan om belediging op straat, zonder dat er een buurtrelatie is tussen de betrokkenen. Is er wel een buurtrelatie, dan worden de meldingen onder het terrein *buurt/wijk* geregistreerd.

Politie en Justitie

Dit terrein omvat discriminatiemeldingen over de politie, alsmede het Openbaar Ministerie (OM), de Vreemdelingendienst (politie) en justitiële inrichtingen.

Publieke en politieke opinie

Meldingen over publieke en politieke opinie gaan over uitspraken van politici of over andere uitingen van publieke of politieke aard, zoals columns. Melders kunnen zich persoonlijk aangesproken en gekwetst voelen door de algemene (generaliserende) uitspraken over bijvoorbeeld bepaalde bevolkingsgroepen.

WIJZE VAN DISCRIMINATIE

De Meldpunten en de politie hanteren een verschillende indeling in de categorieën. Hieronder een toelichting op de categorieën die de Meldpunten hanteren.

Bedreiging

Hieronder vallen zowel mondeling als schriftelijk geuite bedreigingen gericht tegen personen of organisaties, waarbij gerefereerd wordt aan discriminatiegronden.

Geweld

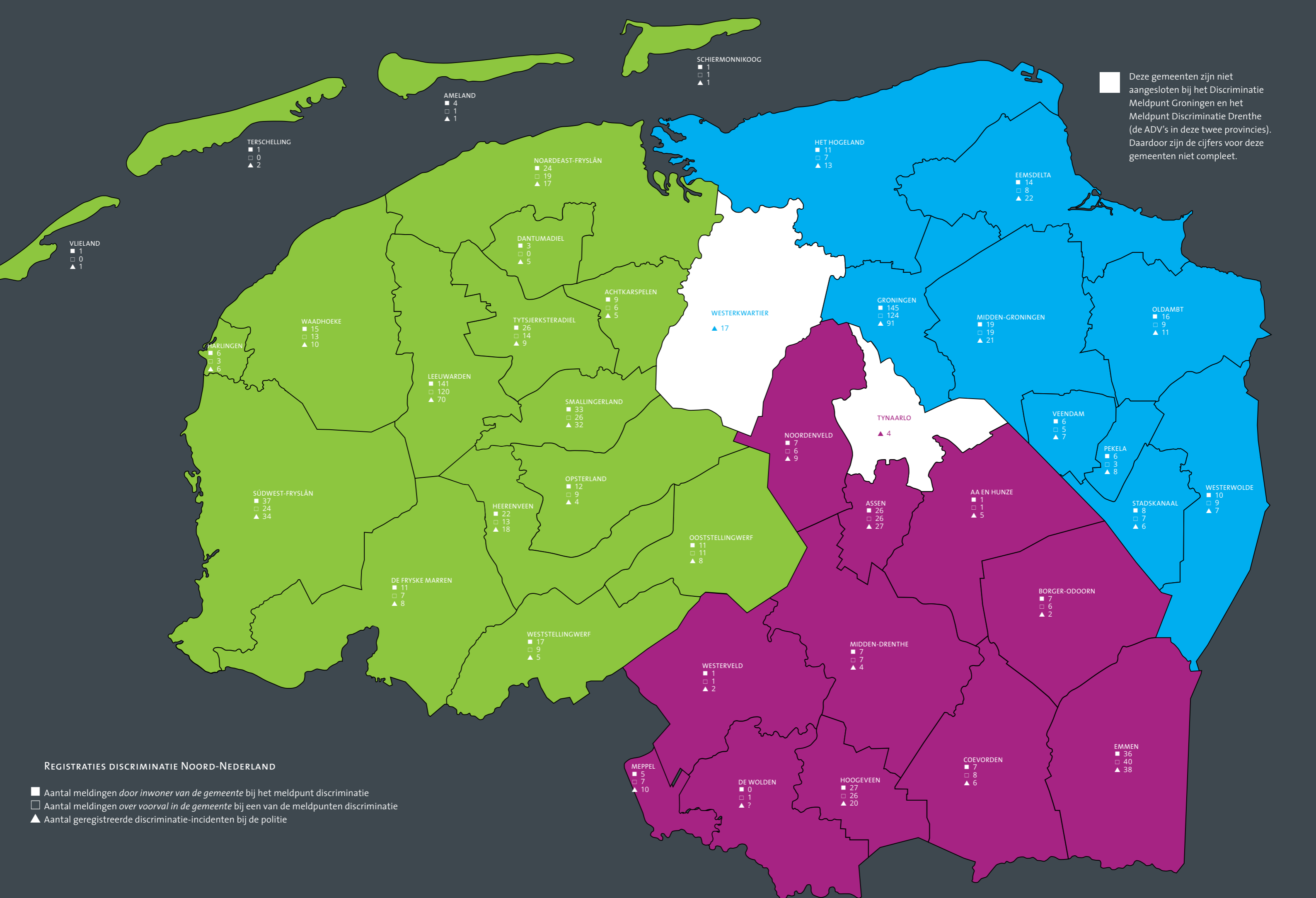
Bij geweld gaat het niet alleen om daadwerkelijk geweld gericht tegen personen of objecten, maar ook om pogingen tot geweld waarbij discriminatie een rol speelt (bijvoorbeeld pogingen tot brandstichting) en discriminatoire bekladdingen.

Omstreden behandeling

Deze meldingen gaan over uitsluiting van diensten, voorzieningen of bij werving en selectie op de arbeidsmarkt. Tevens gaat het over belemmeringen rondom toegankelijkheid, bijvoorbeeld voor mindervaliden. Omstreden behandeling kan ook gaan over de toepassing van regels die direct of indirect onderscheid tot gevolg hebben, bijvoorbeeld bij loonverschillen of kledingvoorschriften

Vijandige bejegening

Dit betreft mondelinge of schriftelijke uitingen van opvattingen, gedragingen en daden die als discriminerend worden ervaren.

Deze gemeenten zijn niet aangesloten bij het Discriminatie Meldpunt Groningen en het Meldpunt Discriminatie Drenthe (de ADV's in deze twee provincies). Daardoor zijn de cijfers voor deze gemeenten niet compleet.

REGISTRATIES DISCRIMINATIE NOORD-NEDERLAND

- Aantal meldingen door inwoner van de gemeente bij het meldpunt discriminatie
- Aantal meldingen over voorval in de gemeente bij een van de meldpunten discriminatie
- ▲ Aantal geregistreeerde discriminatie-incidenten bij de politie

Municipality	Reports from residents	Reports from other sources	Police-registered incidents
AMELAND	4	1	1
TERSCHELLING	1	0	2
VLIELAND	1	0	1
SCHIERMONNIKOOG	1	1	1
HET HOGELAND	11	7	13
EEMSDDELTA	14	8	22
NOARDEAST-FRYSLÂN	24	19	17
GRONINGEN	145	124	91
MIDDEN-GRONINGEN	19	19	21
OLDAMBT	16	9	11
VEENDAM	6	5	7
PEKELA	6	3	8
WESTERWOLDE	10	9	7
STADSKANAAL	8	7	6
WYCK	1	1	1
TYNAARLO	0	0	4
NOORDENVELD	7	6	9
ASSEN	26	26	27
AA EN HUNZE	1	1	5
WYCK	1	1	1
BORGER-ODOORN	7	6	2
MIDDEN-DRENTHE	7	7	4
EMMEN	36	40	38
COEVORDEN	7	8	6
MEPPEL	5	7	10
DE WOLDEN	0	1	?
HOOGVEEEN	27	26	20
WESTERVELD	1	1	2
DE FRYSCHE MARREN	11	7	8
WESTSTELLINGWERF	17	9	5
OPSTERLAND	12	9	4
HEERENVEEN	22	13	18
OOSTSTELLINGWERF	11	11	8
SMALLINGERLAND	33	26	32
LEEUWARDEN	141	120	70
TYTSJERKSTERADIJEL	26	14	9
ACHTKARSELEN	9	6	5
DANTUMADIJEL	3	0	5
WAADHOEKE	15	13	10
CHARLINGEN	6	3	6
SÚDWEST-FRYSLÂN	37	24	34

Wat vertellen de cijfers?

De cijfers geven een beeld van ervaren discriminatie in Noord-Nederland. Ze komen voort uit de registraties bij de Meldpunten, Politie en het College voor de Rechten van de Mens. Naast de meldingen wordt aanvullend onderzoek gedaan naar discriminatie door bijvoorbeeld Movisie, Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS) en onderzoeken door universiteiten en/of gemeenten. Voor het bredere landelijke beeld verwijzen we naar het landelijk rapport Discriminatiecijfers in 2021 en rapporten van bovenstaande instituten.

De Meldpunten rapporteren over de meldingen waarvan het voorval heeft plaatsgevonden in Noord-Nederland. Zo kan er goed inzicht gegeven worden in wat er gebeurt in onze regio. Meldingen die gaan over voorvallen buiten de regio worden door de Meldpunten ook geregistreerd en behandeld. Hieronder lichten we een aantal opvallende feiten toe op basis van de registraties van Noord-Nederland.

TOTAAL AANTAL MELDINGEN

In 2021 werden er bij de Meldpunten in totaal 596 meldingen van discriminatie geregistreerd waarbij het voorval heeft plaatsgevonden in Noord-Nederland. In 2020 registreerden de Meldpunten nog 492 meldingen. Dit is een stijging van 21%. Het aantal meldingen door inwoners uit Noord-Nederland is bijna niet gestegen. In 2021 gaat het om 733 meldingen, in 2020 waren dit er 720. Er wordt dus vaker melding gemaakt van gebeurtenissen die zich afspelen in de eigen regio. Ook de politie registreerde een stijging in het aantal meldingen: van 512 meldingen in 2020 naar 566 in 2021.

RACISME

Discriminatie op grond van afkomst/ huidskleur (racisme) is in 2021 het meest gemeld. Deze trend komt ieder jaar terug. In 2021 ging 32% van alle meldingen over racisme. We zien wel dat het percentage racismemeldingen dit jaar lager was dan voorgaande jaren. Dit komt door het hoge aantal coronameldingen. Hierdoor verschuiven de percentuele verhoudingen. De verwachting is dat het percentage racismemeldingen weer stijgt wanneer de coronamaatregelen op z'n retour zijn. Van racisme weten we (o.a. uit wetenschappelijk onderzoek) dat het een flinke impact heeft op het leven van mensen. Racisme vindt vaak impliciet plaats en mensen worden hier vaker dan eens mee geconfronteerd. Het is daarmee een zeer hardnekkige vorm van discriminatie die alle aandacht verdient.

BEDREIGING EN GEWELD

In de politiecijfers zien we terug dat er een grote toename is van meldingen en aangiften waarbij inwoners geconfronteerd werden met bedreiging en geweld. Afgelopen jaar ging dit om 161 personen (28%). In 2020 waren dit er nog 61 (12%). Bij de Meldpunten zien we dit beeld niet terug; daar zijn de cijfers ten opzichte van 2020 min of meer gelijk gebleven. Om te kunnen verklaren wat de oorzaak is van de verschuivingen is aanvullend onderzoek nodig.

DE OVERHEID

Niet eerder zagen de Meldpunten zoveel meldingen waarin er gemeld werd over de overheid. Qua terrein valt de overheid onder collectieve voorziening. Met 137 meldingen (23%) is dit in 2021 het terrein waarover het meest gemeld is. In ongeveer 2 op de 3 gevallen gaan deze meldingen specifiek over de (rijks)overheid. Veel van deze meldingen hangen samen met

de binnengekomen coronameldingen, omdat de overheid de partij is die de coronamaatregelen invoerde. In gesprekken met melder hoorden we vaak het gebrek aan vertrouwen in en het wantrouwen van de overheid. Ook gaven melders vaak aan dat ze nergens met hun klacht terecht konden. De Meldpunten boden deze melders wel een luisterend oor en verdere informatie en advies. De Meldpunten merkten dat melders zich door deze gesprekken gehoord voelden. Uit onderzoek van verschillende universiteiten en gemeenten in Nederland weten we dat het vertrouwen in de overheid nog nooit zo laag was als in 2021: slecht 30% geeft aan vertrouwen in de overheid te hebben (in 2020 was dit nog 70%). Hier ligt een duidelijke taak weggelegd voor de (rijks)overheid in de toekomst.

MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

In onze huidige maatschappij zien we een groeiende bewustwording wanneer het gaat over diversiteit en inclusie. Er is veel aandacht voor het Nederlandse slavernijverleden, Black Lives Matter heeft vaak de vinger op de zere plek gelegd, aanspreekvormen (m/v/x) worden ter discussie gesteld, het witte en/of mannelijke privilege wordt steeds meer erkend en ook is er veel meer aandacht voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Deze brede aandacht is nodig om uiteindelijke veranderingen voor elkaar te krijgen, maar het is geen eenvoudige weg. Zeker in het begin, wanneer thema's vers bespreekbaar gemaakt worden, zien we een tegenreactie in de maatschappij: problematiek wordt gebagatelliseerd of zelfs ontkent. Dit is een natuurlijke reactie, maar daardoor kunnen er wel spanningen ontstaan. De Meldpunten volgen deze ontwikkelingen op de voet en we hebben oog voor melders die hiermee, op welke manier dan ook, mee te maken krijgen. >

Uitgesloten op de werkvloer

Ik ben hier gekomen als vluchteling uit Wit-Rusland. Ik heb bij een productiebedrijf gewerkt. Ik merkte dat ik anders behandeld werd dan mijn Nederlandse collega's. Maar niet alleen ik, alle collega's van een andere nationaliteit merkten dat zij meer gecontroleerd en buitengesloten werden. Ik voelde op de werkvloer en bij mijn directe leidinggevende niet de ruimte om dit te delen. Ik wilde dat er voor mij en mijn collega's een manier was om de discriminatie bij het management duidelijk te maken, zonder dat ik dit zelf bij mijn directe leidinggevende aan moest kaarten. Ik heb een melding gedaan bij het Meldpunt en ik kon mijn verhaal met hen delen. Het Meldpunt heeft contact opgenomen met de afdeling personeelszaken. Ik kwam erachter dat het bedrijf een app heeft en dat er een vertrouwenspersoon is. Het bedrijf pakt vervolgens mijn melding serieus op en stuurt door middel van een pushmelding in de app een bericht dat iedereen elkaar met respect dient te behandelen en deelt de contactgegevens van de vertrouwenspersoon. Hoewel ik enkele weken hierna gestopt ben bij dit bedrijf ben ik blij dat het bedrijf mijn melding serieus nam en dat ik mijn collega's zo goed achterlaat.

ONDERREGISTRATIE

De meeste ervaringen van discriminatie worden niet gemeld en blijven daardoor buiten onze registraties. Mensen zien om verschillende redenen af van melden. Zo willen ze niet stil blijven staan bij een negatieve gebeurtenis of denken ze dat de Meldpunten alleen maar registreren. Vaak is onbekend dat de Meldpunten actief klachtbehandeling uitvoeren. Daarnaast speelt angst voor de gevolgen van melden ook een grote rol. Uit onderzoek weten we dat een kwart van alle mensen wel eens discriminatie meemaakt. Daarvan overweegt slechts een kwart om ook daadwerkelijk een melding te doen bij een Meldpunt of de politie. We adviseren om landelijk en lokaal meer zichtbaarheid te creëren om de meldingsbereidheid te verhogen.

CORONATOEGANGSBEWIJS

Ook in 2021 kregen de Meldpunten veel meldingen van inwoners die zich ongelijk behandeld voelden vanwege de coronamaatregelen. In 2021 ging het om 248 meldingen. In 2020 waren dit er 286. In 2021 werden er andere maatregelen getroffen dan het jaar ervoor. Zo is het coronatoegangsbewijs in 2021 ingevoerd. Hierdoor was er veel maatschappelijke onrust. Dit merkten de Meldpunten ook. In 2021 gingen 136 meldingen specifiek over dit beleid. Inwoners gaven aan dat ze zich ongelijk behandeld voelden. Ze wilden zich bijvoorbeeld niet laten vaccineren en vonden dat hun bewegingsvrijheid werd ingeperkt. Ook waren er meldingen van mensen die wel gevaccineerd zijn maar de regels discriminerend vonden.

VACCINATIES EN MONDKAPJESPLICHT

De Meldpunten ontvingen 30 meldingen waarin het specifiek ging over het coronavaccin. Inwoners gaven aan dat ze 'vaccinatiedwang' ervaren. Dit ging in tegen hun eigen keuzevrijheid en het recht om te beslissen over je eigen lichaam. De uitwerking van de regels zorgde er in hun ogen voor dat er een tweedeling in de maatschappij ontstaat: gevaccineerden versus niet-gevaccineerden. Daarnaast kregen de Meldpunten 53 meldingen over het dragen van mondkapjes. Deze waren in 2021 verplicht in de meeste openbare ruimten. In de meldingen is een onderscheid tussen twee categorieën: inwoners die principiële bezwaren hebben tegen de mondkapjesplicht (11 meldingen) en inwoners die geen mondkapje kunnen dragen vanwege een aandoening of chronische ziekte (42 meldingen).

12

13

Wat gebeurt er met een melding?

Als een melding binnenkomt, spreken we graag met de melder. Daarna doen we **WEDERHOOR** bij de wederpartij. Dit is belangrijk voor de context van de klacht. Daarnaast wordt de klacht bij de juiste partij bekendgemaakt.

WEDERHOOR

Bemiddeling is een effectieve methode om in te zetten bij conflicten. Denk aan discriminatie op de werkvloer of burenruzies. Als partijen door **BEMIDDELING** samen verder kunnen is dat een mooie uitkomst.

BEMIDDELING

Als na wederhoor het vermoeden van discriminatie ontstaat, kan een melder samen met het Meldpunt de klacht voorleggen aan het CRM of een klachtencommissie. Hierop volgt dan een **OFFICIËLE UITSPRAAK**.

PROCEDURE

Soms komt discriminatie voor op scholen. We kunnen dan ons **EDUCATIEAANBOD** inzetten om aandacht te schenken aan dit onderwerp. Ditzelfde is mogelijk binnen organisaties waar meldingen over zijn binnengekomen.

VOORLICHTING

Naar aanleiding van meldingen kunnen verschillende vragen ontstaan, ook bij de wederpartij. De Meldpunten kunnen daarin handvatten en **ADVIES** bieden om bijvoorbeeld te werken aan een discriminatievrije omgeving.

ADVIES

Soms gaat discriminatie gepaard met bedreiging en geweld. In dat geval kan **AANGIFTE DOEN** verstandig zijn. We gaan dan samen naar de politie om daar aangifte te doen. Het Meldpunt kan het proces daarna monitoren.

AANGIFTE DOEN

Beschuldigd van fraude

Er is de laatste tijd veel aandacht voor de toeslagenaffaire vanuit de politiek, media en binnen de Belastingdienst. Eindelijk worden wij gehoord als slachtoffers, ook al is het nog een lange weg. Ik ben een alleenstaande moeder met een buitenlandse achtergrond en ik ben slachtoffer geworden van de toeslagenaffaire. Het balletje ging rollen toen ik vermoedde dat ik steeds controles kreeg van de Belastingdienst en steeds nieuwe beschikkingen. Ik moest voorschotten die ik gekregen had gaan terugbetalen en kwam toen in grote financiële problemen. Ik vroeg hier vaak hulp voor bij de Belastingdienst en de gemeente. Ik kreeg steeds geen gehoor. Omdat ik geen toegang kreeg tot een schuldsaneringstraject werden mijn schulden alleen maar groter. Het is een enorme strijd geweest en ik heb hier ook privé veel last van gehad. Ik ben erachter gekomen dat ik op de Fraude Signalerings Voorziening (FSV) stond. Ik heb toen een melding gedaan bij het Meldpunt. Ik kon mijn verhaal kwijt en ze hebben me ondersteund in verdere procedures. Ik hoop dat ik erkenning krijg voor het onrecht dat mij is aangedaan en uiteindelijk schuldenvrij kan leven.

Advies

TOENEMENDE SPANNINGEN IN DE SAMENLEVING

Het aantal meldingen neemt elk jaar toe. Er was vooral een sterke toename in de meldingen zonder een wettelijke discriminatiegrond: met name meldingen over coronamaatregelen. Deze toename is zorgwekkend, omdat het betekent dat er een groep mensen is die geen gehoor vindt. Dit verschijnsel is een indicatie van toenemende spanningen in de samenleving. Deze spanningen zijn het gevolg van zaken als de toeslagenaffaire, de coronamaatregelen en de afnemende koopkracht. In een samenleving onder spanning neemt discriminatie op wettelijke gronden vaak toe. Een sterke lokale antidiscriminatie-aanpak, vormgegeven door ADV's en gemeenten is daarom blijvend noodzakelijk.

INVESTEREN IN PREVENTIE EN EDUCATIE LOONT

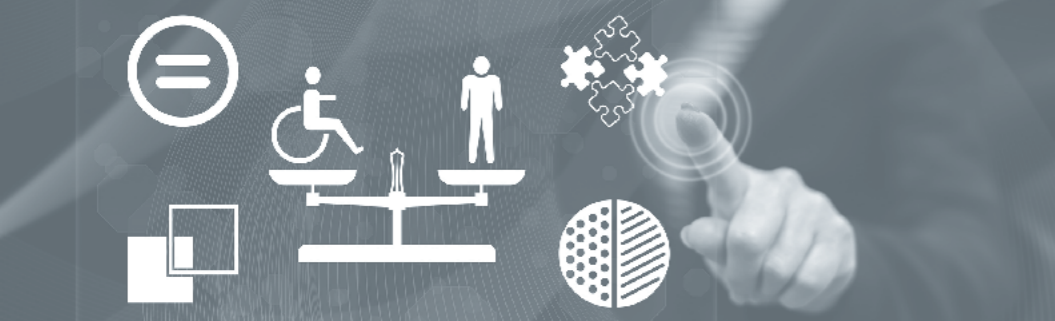
Om discriminatie tegen te gaan is het creëren van bewustwording een cruciale stap. Het bespreekbaar maken van het feit dat iedereen (onbewuste) vooroordelen heeft kan op elk leef- en werkvloer in de samenleving worden uitgevoerd. Een belangrijk aspect hierin is voorlichting en educatie. Denk hierbij breder dan alleen voorlichting aan kinderen en jongeren. Zet ook in op trainingen aan professionals, managementteams en bedrijven. ADV's hebben veel ervaring in het geven van voorlichtingen en workshops en trainingen.

GEEF HET GOEDE VOORBEELD

Inclusie en diversiteit zijn veel in het nieuws. Toch neemt het totaal aantal meldingen over discriminatie jaarlijks toe. Ten aanzien van kinderen en jongeren is er veel aandacht voor en aanbod over dit onderwerp. Tegelijkertijd blijkt dat op veel werkvloeren discriminatie nauwelijks wordt besproken, ondanks het feit dat organisaties wettelijk verplicht zijn hierin hun personeelsbeleid aandacht aan te besteden. ADV's kunnen organisaties adviseren en ondersteunen in het vormgeven van een inclusiever personeelsbeleid.

IMPACT VAN DISCRIMINATIE

Het gevoel er niet bij te horen, niet voor vol mee te tellen, als 'anders' te worden gezien, niet gehoord te worden, niet interessant te zijn, richt sociaal-emotionele schade aan. Discriminatie vindt vaak onbewust en onbedoeld plaats. De dominante groep heeft dan niet in de gaten dat er gediscrimineerd wordt. Daarnaast is bewust pestgedrag een groot probleem. Dit speelt op scholen, maar ook onder volwassenen op de werkvloer. Het bespreekbaar maken van discriminatie is daarom van belang, omdat het creëren van bewustwording, (h)erkenning en verbinding een positief effect heeft.

14

Preventie en educatie

Voorlichting en bewustwording dragen bij aan het voorkomen van discriminatie.

De Meldpunten in Noord-Nederland geven workshops, voorlichtingen en gastlessen aan scholen, gemeenten, organisaties en bedrijven. Hiermee bereiken we jongeren en volwassenen, leerlingen en professionals. Preventie valt niet onder de wettelijke taken van de Meldpunten. Wanneer er een voorlichting wordt aangevraagd, kijken we samen naar de financiering.

MYSTERY GUEST

Bij deze interactieve workshop krijgt een groep bezoek van een echte Mystery Guest. Wie is deze persoon? Waarom is deze gast meegekomen? De Mystery Guest heeft een persoonlijk verhaal over een persoonlijke eigenschap waar specifieke vooroordelen over bestaan. De groep gaat in gesprek om te ontdekken of deze vooroordelen overeenkomen met het levensverhaal van de gast.

GEDEELD VERLEDEN

Er is een groeiend besef welke invloed de slavernijgeschiedenis heeft gekend op onze huidige samenleving. Wie je voorouders ook waren, iedereen in Nederland deelt deze geschiedenis. In *Gedeeld Verleden* gaan we samen op zoek naar de invloed die de koloniale tijd nog steeds heeft op het Nederland (en de wereld) van nu. Bewustwording en verbinding staat hierin centraal. Daarnaast is het mogelijk in de stad Groningen een stadswandeling te doen, waarbij we samen op zoek gaan naar de sporen van het slavernijverleden van Groningen.

IN DE HUID VAN

Met gebruik van levensgroot afgedrukte foto's van echte mensen, spelen deelnemers discriminatiecasussen na. Door jezelf in de persoon van de foto te verplaatsen ben je in staat te ervaren wat de gediscrimineerde persoon voelt. Deelnemers leren vooroordelen en stereotypen los te laten. Deze workshop is gebaseerd op de principes van Embodied Experience.

ESCAPEKAST

In het nieuwe escapespel krijgen scholieren een inkijkje in het coming-out proces van Jilles. Met vlogs geeft Jilles opdrachten voor het spel en neemt hij leerlingen op een vlotte en persoonlijke manier mee in zijn proces. In de escapekast zitten spellen die informatie geven, tot denken aanzetten en uitdagen. De klas wordt opgedeeld in zes groepen, waardoor ze in klein verband moeten samenwerken en als gehele klas. Zo wordt iedereen betrokken bij het spel. De escapekast is het meest geschikt voor leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

DE GEKLEURDE BRIL

Deze workshop, geïnspireerd op het concept *Brown Eyes, Blue Eyes*, gaat dieper in op de werking van racisme en de rol die sociale normen daarin spelen. Ondersteund door een intrigerende film over racisme geeft deze workshop verhelderend inzicht in polarisatie, macht, racisme en groepsdynamiek. Veelal ervaren deelnemers deze workshop als confronterend en een ware eyeopener!

GEVLUCHT

Twee jonge mensen die elkaar niet kennen gaan met elkaar in gesprek. De een is leerling op een school, de ander is recent gevlucht uit oorlogsgebied. Voor veel leerlingen is dit letterlijk de eerste keer dat ze een vluchteling in de ogen kijken. Als de jonge vluchteling op een gegeven moment vraagt: 'Wat zie je als je naar mij kijkt?', luidt het antwoord vaak, soms een beetje

'Ik vond het een erg leerzame voorlichting met interessante oefeningen over stereotypen en discriminatie, gegeven door zeer gedreven mensen!'

Jasmine, student (over In de huid van)

aarzelend: 'Gewoon, een mens'. Tijdens deze workshop gaan meerdere leerlingen met een vluchteling in gesprek, gevolgd door een klassikaal nagesprek.

TRAINING IMPLICIETE VOOROORDELEN

Meldpunten bieden professionals (o.a. gemeenteambtenaren of uitzendbureaus) workshops over (non)discriminatie op de werkvloer. Een van de deelthema's betreft werving en selectie bij sollicitaties. Onbewuste stereotiepe beeldvorming over competenties, leiderschap en verwachtingen hebben invloed op keuzes. Selecteren zonder vooroordelen en discriminatie op de werkvloer werkt positief door in bedrijfscultuur en -resultaten.

GERUST EROPUIT: #MeToo

'Seksueel grensoverschrijdend gedrag', wat betekent dat eigenlijk? En betekent dat hetzelfde voor iedereen? Tijdens deze workshop bekijken we daarover een korte film. We gaan in gesprek met de groep over de verschillende situaties uit deze film. Door openlijk over seksueel gedrag te praten, leren jongeren hun eigen grenzen en die van een ander beter kennen. Naast het thema 'seksueel grensoverschrijdend gedrag' hechten we ook veel waarde aan het bespreekbaar maken van de thema's ongelijkheid en machtsposities. Deze onderwerpen zijn zeer nauw verweven met seksueel overschrijdend gedrag en discriminatie. Door deze thema's samen centraal te zetten, wordt de problematiek in een breder perspectief geplaatst. >

15

Onveilig in eigen straat

Mijn partner en ik wonen in een leuke straat. Dit veranderde toen onze buurman nare opmerkingen maakte over onze seksuele gerichtheid. We kwamen elkaar vaak tegen in de lift en de buurman wierp dan denigrerende blikken of bespuugde ons. Hij riep 'vieze flikkers' of 'gatver'. We pikten dit niet langer en besloten om een melding te doen bij het Meldpunt. Het was prettig om ons verhaal te kunnen doen en advies te krijgen. We hebben aangifte gedaan bij de politie. We voelden ons niet meer veilig. Toen de buurman werd opgeroepen voor verhoor, heeft de buurman mijn partner in de lift mishandeld. Hier hebben we uiteraard ook aangifte van gedaan en het Meldpunt heeft ons gesteund in het hele traject. Na een tijdje werden we allemaal opgeroepen voor een zitting. Wij hebben deze zaak gewonnen. De buurman was het niet eens met de beslissing, maar ging niet in beroep. Uiteindelijk is deze buurman uit de straat vertrokken. Wij voelden ons erg gesteund door het Meldpunt. Zij wisten de zaak goed te monitoren en prioriteren bij de politie. Eindelijk durven wij te zijn wie we zijn en voelen ons veilig in de straat.

'Wat mij bij is gebleven is dat jullie met deze les het verschil hebben gemaakt bij een student die ongenueanceerd sprak over vluchtelingen. Hij raakte nu geëmotioneerd door het verhaal tijdens de les. Hij is nog steeds trots op deze ervaring en heeft het ook aan vrienden buiten school en op zijn werk verteld. De kracht van de les is dat er geen taboes zijn over de vragen aan de vluchteling. Veel oordelen en vooroordelen komen op een interactieve manier aan bod. Het is een les met respect voor elkaar en ieders mening.'

Henny, docent (over Gevlucht)

GERUST EROPUIT: #MeToo

'Seksueel grensoverschrijdend gedrag', wat betekent dat eigenlijk? En betekent dat hetzelfde voor iedereen? Tijdens deze workshop bekijken we daarover een korte film. We gaan in gesprek met de groep over de verschillende situaties uit deze film. Door openlijk over seksueel gedrag te praten, leren jongeren hun eigen grenzen en die van een ander beter kennen. Naast het thema 'seksueel grensoverschrijdend gedrag' hechten we ook veel waarde aan het bespreekbaar maken van de thema's ongelijkheid en machtsposities. Deze onderwerpen zijn zeer nauw verweven met seksueel overschrijdend gedrag en discriminatie. Door deze thema's samen centraal te zetten, wordt de problematiek in een breder perspectief geplaatst.

VOORLICHTING OP MAAT

Naast ons aanbod verzorgen de Meldpunten voorlichtingen en workshops op maat (fysiek en digitaal). Zo kan elke denkbare groep bediend worden met een op maat ontworpen workshop. De Meldpunten beschikken over een grote variatie aan basismateriaal en werkvormen voor kinderen, jongeren en volwassenen. De werkvormen zijn vaak interactief en dynamisch. De duur van voorlichtingen op maat kan variëren van een uur, dagdeel, avond of meerdaagse cursus.

'De spelletjes waren leuk. Soms vond ik ze wel moeilijk, maar niet té. Doordat er achteraf vragen gesteld werden over de spelletjes heb ik wat geleerd over het onderwerp. Ik vond het vooral interessant dat het verhaal van de vlogger echt is!'

Lowys, scholier (over Escapekast)

Dit is een gezamenlijke uitgave van de drie antidiscriminatievoorzieningen en Politie Eenheid Noord-Nederland. Met dank aan het College voor de Rechten van de Mens voor het beschikbaar stellen van informatie.

Antidiscriminatievoorzieningen

GRONINGEN

Discriminatie Meldpunt Groningen
Postbus 1622
9701 BP Groningen
T 050 549 87 02
E info@discriminatiemeldpunt.nl
I www.discriminatiemeldpunt.nl

Facebook
[@discriminatiemeldpuntgroningen](https://www.facebook.com/discriminatiemeldpuntgroningen)
LinkedIn
[linkedin.com/discriminatie-meldpunt-groningen](https://www.linkedin.com/company/discriminatie-meldpunt-groningen)

FRYSLÂN

Tûmba, Meldpunt Discriminatie Fryslân
Snekertrekweg 1
8912 AA Leeuwarden
T 058 215 77 71
E info@tumba.nl
I www.tumba.nl

Facebook @kenniscentrum.tumba
Twitter @tumbafryslan
LinkedIn [linkedin.com/company/tumba](https://www.linkedin.com/company/tumba)
Instagram @tumbafryslan

DRENTHE

Meldpunt Discriminatie Drenthe
Weiersstraat 1e
9401 ET Assen
T 06 13 57 48 87
E info@meldpuntdiscriminatie-drenthe.nl
I www.meldpuntdiscriminatie-drenthe.nl

Facebook [meldpuntdiscriminatie-drenthe](https://www.facebook.com/meldpuntdiscriminatie-drenthe)
Twitter @mddrenthe

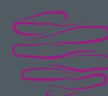

Politie Eenheid Noord-Nederland
Postbus 107
9400 AC Assen

kenniscentrum
discriminatie
en diversiteit

**Discriminatie
Meldpunt** Groningen

**Meldpunt
Discriminatie
Drenthe**

REGISTRATIE

DISCRIMINATIE 2021

GEMEENTEN NOORD-NEDERLAND